

Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee
Lossi plats 1a
15165, Tallinn

Meie 11.09.2024 nr 1.2-5/2256-1

Tubakaseaduse muutmise seaduse 223 SE menetlusest

Lugupeetud Madis Timpson

Philip Morris Eesti OÜ, keda esindab Ellex Raidla Advokaadibüroo OÜ vandeadvokaat Jüri Raidla, on esitanud 25.01.2024 ettepaneku eelnõu 223 SE menetluslikus küsimuses.

Philip Morris Eesti OÜ kirjas tuuakse välja, et delegeeritud direktiivi kehtivus on lirimaaal kohtus vaidlustatud. Irimaa kohus on leidnud, et delegeeritud direktiivi vastu võtmisel Euroopa Komisjon tõenäoliselt ületas talle antud volitusi, sealhulgas tubakatoodete uue kategooria määramisel ja muutunud asjaolude kindlaks tegemisel. Iiri kohtuotsuse punktide 85, 105 ja 118 sätteid nägid ette kohtu pöördumise Euroopa Kohtu poole seisukoha saamiseks delegeeritud direktiivi kehtivuse/kehtetuse küsimuses. Eelotsusetaotlus on Irimaa kohtu poolt esitatud Euroopa Kohtule 07.12.2023.

Philip Morris Eesti OÜ tegi oma kirjas Riigikogule ettepaneku enne eelnõu 223 SE menetluse jätkamist oodata ära ja võtta arvesse Euroopa Kohtu seisukoht delegeeritud direktiivi kehtivuse küsimuses.

Selgitame omaltpoolt delegeeritud direktiivi vaidlustamisega Iiri kohtus ja Euroopa Kohtule esitatud eelotsusetaotluse mõju tubakaseaduse muutmise seaduse 223 SE menetlusele. Nii õiguskindluse põhimõtte kui ka vajadus tagada direktiivide täielik kohaldamine mitte ainult faktiliselt, vaid ka õiguslikult nõuab, et kõik liikmesriigid võtavad asjaomase direktiivi sätteid üle selges, täpses ja läbipaistvas õiguslikus raamistikus, nähes direktiiviga hõlmatud valdkonnas ette siduvad sätted. See kohustus on liikmesriikidel selleks, et ennetada seal teatud ajal valitseva olukorra muutumist ning tagada, et kõik ELi – sealhulgas nende liikmesriikide, kus direktiiviga ettenähtud teatud tegevust ei esine – õigussubjektid teaksid selgelt ja täpselt, millised on nende õigused ja kohustused igas olukorras. Euroopa Kohtu praktika järgi ei ole ülevõtmine kohustuslik vaid juhul, kui direktiivi ülevõtmine on mõttetu geograafiliste olude tõttu [Euroopa Kohtu 14.01.2010 otsus, Euroopa Komisjon vs. Tšehhi, C343/08, ECLI:EU:C:2010:14, p-d 39–42 ja nendes viidatud lahendid]. Direktiivi tühistamiseks on liidu institutsioon (parlament, nõukogu, komisjon) või üksikisik õigustatud esitama tühistamishagi.

Sarnaselt tavapärasele kohtumenetlusele ei mõjuta kaebuse esitamine Euroopa Kohtule juba vastu võetud direktiivi kehtivust ega selle ülevõtmise kohustust liikmesriikide poolt. Ka ei too direktiivi kehtetuks tunnistamine automaatselt kaasa direktiivi üle võtva riigisisese õigusakti kehtetust. Kõnealuse direktiivi vaidlustamise kaebuse esitamine ei ole erandlik olukord, sest

kaebusi piirangute või erinevate nõuete vaidlustamiseks esitatakse erinevates valdkondades üsna rohkelt. Pigem on piirangud mille kohta ei esitata vaidlustamist vähemuses.

Kirja lisas on esitatud ülevaade Komisjoni delegeeritud direktiivi (EL) 2022/2100, 29. juuni 2022 (teatavate erandite tühistamisega kuumutatud tubakatoodete puhul) ülevõtmise kohta liikmesriikide siseriiklikku õigusesse. 30.08.2024 seisuga on direktiiv siseriiklikku õigusesse ülevõtmata lisaks Eestile veel ainult Austria.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Riina Sikkut
terviseminister

Lisa: Kuumutatud tubakatoodete delegeeritud direktiivi ülevõtmise ülevaade august 2024

Aive.Telling@sm.ee